

VAN DER LIJN-ONDERSCHIEDING VOOR FREDDY VAN NIEULANDE

Op zaterdag 1 oktober 2005 is in het Museum Schokland de Van der Lijn-onderscheiding uitgereikt aan Freddy van Nieulande uit het Zeeuwse Nieuw en Sint-Joostland. Hij ontving deze prijs voor zijn jarenlange onderzoek op het gebied van fossiele schelpen uit het Eoceen, Mioceen en Pliocene. Hij heeft hiermee aan de wetenschap een belangrijke bijdrage geleverd.

Van der Lijn-onderscheiding

De onderscheiding is toegekend door de Commissie van der Lijn, Boelens en Hellinga. Deze commissie van de gemeente Noordoostpolder beheert de geologische collectie Museum Schokland, adviseert over het beheer en onderhoud van het geologisch reservaat P. van der Lijn bij Urk. Daarnaast wil zij de kennis van de geologie vergroten door het stimuleren van de amateur-geologie in Nederland. Om dat laatste kracht bij te zetten werd de Van der Lijn-onderscheiding ingesteld. De prijs is bedoeld voor de amateur-geoloog die zich buitengewoon verdienstelijk heeft gemaakt voor de geologie in Nederland.

Museum Schokland is een museum voor historie, geologie en archeologie. Het ligt op het voormalige eiland Schokland (dit staat op de Werelderfgoed lijst van de UNESCO). In het museum is onder andere de zwerfsteencollectie van P. van der Lijn ondergebracht. Van der Lijn was de grondlegger van de amateurgeologie in Nederland. Hij stond aan de wieg van de Nederlandse Geologische Vereniging.

Twaalfde uitreiking

Freddy van Nieulande is de twaalfde amateur-geoloog die deze onderscheiding heeft ontvangen. In de kerk op het voormalige eiland Schokland leidde de heer P. Asshouwer namens de heer G.D. van der Heide (die wegens

ziekte afwezig was) de uitreiking in. In een kort overzicht liet hij de vorige 11 prijswinnaars de revue passeren. De laudatio werd uitgesproken door dr. F. Wesselingh van Naturalis te Leiden. Hij memoreerde de grote verdiensten van Freddy als amateur-geoloog, als onbezoldigd conservator voor de collecties van het Koninklijk Zeeuws Genootschap der Wetenschappen en als gastmedewerker voor de collecties en onderzoeksprojecten van Naturalis. Vervolgens reikte de burgemeester van Noordoostpolder, de heer mr. W.L.F.C. Ridder van Rappard, de Van der Lijn-onderscheiding uit (Afb.1).

De heer Ridder van Rappard preees in zijn toespraak zowel de huidige als de voorgaande prijswinnaars als doorzetters. Hij wees op het spanningsveld tussen de industriële ontwikkelingen en het bewaren van het historisch erfgoed. 'Het blijft altijd een zoeken naar een evenwicht tussen het bestemmingsplan enerzijds en de archeologie/paleontologie anderzijds. De overheid in een rechtsstaat heeft tot taak alle belangen tegen elkaar af te wegen. Dan wil er nog wel eens sprake zijn van een 'diepgravende' burger als eenling tegenover de overheid. Nadat zijn Duitse collega, de heer Gerhard Garding zijn gelukwens uitsprak was het de beurt aan de heer Wesselingh om zijn lof toespraak uit te spreken.

Laudatio

Hier volgt een korte samenvatting van deze lof toespraak. Freddy van Nieulande was van huis uit technicus bij de werf 'De Koninklijke Schelde'. Daarnaast is hij al 35 jaar actief op het gebied van de fossiele schelpen. Hij werd voor het eerst betoverd door de prachtige vormen en kleuren van een collectie Zuid-Afrikaanse schelpen die hij aantrof op een schip dat op de werf lag. Daarna is het nooit meer over gegaan. De oudste verwijzing naar Freddy in de Leidse collecties dateert van 1972! Hij ging tijdens de zomervakanties meestal kamperen

Afbeelding 1.
De burgemeester
van Noordoost-
polder, de heer
mr. W.L.F.C. Rid-
der van Rappard,
reikt de Van der
Lijn-onderschei-
ding uit.

op gebieden waar fossielen gezocht konden worden. Freddy is een uitmuntend verzamelaar. Hij heeft collecties aangelegd van: de Zeeuwse stranden en zeegaten, het Eoceen, Mioceen en Pliocene van Vlaanderen, het Eoceen van het Bekken van Parijs en de Franse Atlantische kust, het Mioceen van het Loiregebied en van de Aquitaine, het Mioceen van Portugal, het Pliocene van Italië, enz. Freddy heeft veel mensen voortgeholpen met zijn kennis en materiaalmonsters. Verder heeft hij in de loop der jaren delen van zijn collectie ondergebracht bij het Koninklijk Zeeuws Genootschap en bij Naturalis. Hij heeft een buitengewone interesse voor conserveringsmethoden. Als technicus zoekt hij altijd naar praktische oplossingen.

Als wetenschapper heeft hij door zijn collecties en zijn inzichten veel mensen uit de wetenschap gestimuleerd. Over de Marginellidae, kleine tropische slakjes uit het Eoceen van Frankrijk heeft Freddy in 1981 een publicatie het licht doen zien. Verder schreef hij samen met Jacques Le Renard in 1985 twee omvangrijke artikelen. Ook was hij betrokken bij een themanummer over Cadzand uit 1984. Hij is onder andere betrokken bij het onderzoek naar de Glycymerididae, zogenaamde marmerschelpen uit het Mioceen en Pliocene in Nederland. Hij deed dit werk samen met Peter Moerdijk. Momenteel werkt Freddy van Nieulande aan Eocene fauna's van België, samen met Marcel Vervoenen. Over dit onderwerp staan vier manuscripten op stapel.

Als inspirator en agitator is Freddy zeer actief. Hij weet liefhebbers te enthousiasmeren en te inspireren. Hij is een leermeester geworden voor velen. Hij weet zijn leerlingen te koppelen aan andere liefhebbers en professionele paleontologen. Freddy omringt onze rijkste vindplaats voor Tertiaire fossielen, De Kaloot, met grote zorg. Dit gebied is een smal, circa 4 kilometer lang

strand dat begint bij de kerncentrale van Borssele en zich uitstrekt in de richting van de Sloehavenmond. Het is een bron van honderden fossiele schelpensoorten, visresten, haaietanden, mosdiertjes, armpotigen en koraaldiertjes. Deze vindplaats wordt bedreigd. Freddy zet zich in voor het behoud van De Kaloot. Dit heeft er toe geleid dat drie van zijn vier bezwaarschriften door de Raad van State gegrond zijn verklaard. Als iemand deze onderscheiding heeft verdiend is het Freddy van Nieulande!

Nadat mevrouw Frieda Weers namens de Verenigde Werkgroepen Kaloot hem gelukwensende sprak de prijswinnaar zijn dankwoord uit.